

S ohledem na téma této diplomové práce, kterým je smluvní volnost a její limity v právu společností, se ve svém výkladu soustředím především na oblast práva společností. Právo společností (gesellschaftsrecht, company law, droit des sociétés) je právní naukou užívané obecné označení pro právní úpravu pojednávající o společnostech.¹ Vymezení práva společností není v naší právní nauce jednotné, neboť právo společností nevytváří samostatné právní odvětví, ale spíše jen určitý komplexní normativní soubor.² Vzhledem k obchodně-právní povaze této práce se proto v rámci práva společností zaměřím především na materii obchodního práva zahrnující právní úpravu obchodních společností a družstva, nevyhnu se však určitým přesahům do obecné úpravy právnických osob, závazkových vztahů a civilní společnosti³, která sice spadá do klasické civilistické materie, avšak s obchodními společnostmi velmi úzce souvisí a zpravidla pro ně představují subsidiárně aplikovatelnou právní úpravu.⁴

Ve struktuře výkladu této diplomové práce se pokusím vyrovnat s pestrostí společností, zejména pak jednotlivých forem společností obchodních. Souhlasím totiž s názorem, že v rámci obchodních společností je možné a užitečné nalézt určitý společný základ utvářený jejich charakteristickými znaky, přičemž je zároveň přirozené, že mimo tuto obecnou rovinu budou jednotlivé formy a dokonce i v rámci těchto forem jednotlivé obchodní společnosti a jejich znaky nutně nabírat různorodou podobu a povahu, přičemž k nim zpravidla budou přistupovat další významné znaky a jiné budou naopak chybět.⁵ Pokusím se proto v maximální možné míře skloubit obecný a jednotlivý přístup k obchodním společnostem a výrazněji tak propojit znaky společné všem formám obchodních společností a zároveň vydělit specifika jednotlivých forem obchodních společností. Takto zvolené pojetí snad přispěje k celkovému zpřehlednění výkladu a zamezí nadbytečnému opakování shodných či obdobných znaků v rámci jednotlivých forem společností.

V obecné části diplomové práce se proto nejprve zaměřím na vybraná základní východiska, především na otázky společné všem formám společností a na otázky potřebné pro další výklad. V rámci tohoto obecného výkladu také nastíním řadu otázek a názorů, kterými se budu podrobněji zabývat ve zvláštní části, členěné podle jednotlivých forem společností a zaměřené na jejich jednotlivá specifika. V závěru práce se pokusím shrnout předchozí výklad a v maximální možné míře zobecnit poznatky z něj vyplývající.